

PRÁCE S CHYBOU

PRÁCE S TEXTEM

Je důležité vybrat vhodný text přiměřený věku dítěte. Na jedné kartičce je napsaný text bez chyb a na druhé s několika chybami. Není vhodné, aby chyb bylo mnoho, zpočátku postačí jedna chyba na řádek. Dítě si nejprve přečte text bez chyb a poté začne hledat chyby ve druhém textu. Porovnáváním obou textů hledá chyby. Když dítě chybu najde, je vhodné ji výrazně barevně opravit a ústně zdůvodnit.

Příklad textu pro 2. třídu:

Správný:

Hynek chytá ryby. Tonda přinesl řízky.
Mám rád dorty s oříšky. Čaj je sladký a horký.
Malá žirafa snídá.

Chybný:

Hínek chytá ryby. Tonda přinesl rýzky.
Mám rád dorty s oříški. Čaj je sladkí a horký.
Malá žyrafa snídá.

NÁCVIK ODSTRAŇOVÁNÍ CHYB V DIAKRITICE

Dítě si napíše jednoduchou větu, ve které budou krátké a dlouhé samohlásky. Poté si větu barevně (modře - na obrázku souvislou čarou) rozdělí svislými čarami po slovech a za větu napíše tou samou barvou počet slov. Další barvou (červeně - na obrázku tečkovanou čarou) si slova ve větě opět svisle rozdělí na jednotlivé slabiky a opět zapíše stejnou barvou počet slabik. Nakonec si pod každou slabiku udělá další barvou (zeleně) tečku (v případě krátké slabiky) nebo svislou čáru (v případě dlouhé slabiky). Pokaždé dítě větu čte nahlas a vnímá délku samohlásky.

Příklad:

VEN/KU// DNES// PR/ŠÍ//. 3 slova, 5 slabik, o - krátká slabika, l - dlouhá slabika
o o o o l

Vendulka a Klárka jsou kamarádky.

Těšíme se na prázdniny.

Práce s chybou

Tereзка je šikovná, ale v domácím úkolu udělala spoustu chyb. Když je hledala sama, nedařilo se jí najít žádnou. Pak je začaly hledat s maminkou, našly všechny a Tereзка je dokázala opravit. Všechno zdůvodnila správně a maminka věděla, že Tereзка jen pospíchala, aby měla úkol již hotový. Proto se nemohla ani soustředit na to, aby chyby našla sama. Večer se tatínkovi pochlubila, jak správně a bez chyb má napsaný domácí úkol.

Jak dítěti pomoci

Chyba je naprosto přirozená součást procesu učení. Zejména u dětí s ADHD v souvislosti se specifickými poruchami učení je chybovost podstatně vyšší. Je to způsobováno poruchou pozornosti, nesoustředěním a krátkodobou pamětí. Děti tvary písmenek či gramatické jevy ústně při zdůvodňování znají, ale jejich pozornost je soustředěná jinam a chyba je tu. Je proto důležité si uvědomit, že **dítě nesmíte za chybu trestat ani negativně hodnotit.** Naopak zdůrazněte, že chybuje každý a chyba je „náš kamarád“, protože nám pomáhá učit se a porozumět lépe učení.

Dítěti velmi pomůžete, když ho naučíte hledat, najít a poté opravit vlastní chyby v práci.

Určitě je velmi vhodné nabídnout možnost zkontrolovat správnost řešení, např. porovnání s předlohou. Rozhodně při větší chybovosti nenechávejte dítě přepisovat celý text znovu. Vzhledem ke snazší unavitelnosti bývá výsledek ještě horší než původní práce.

Při práci s chybou je důležité postupovat v krocích:

1. Vyhledat chybu – v dítěti vypěstovat návyk kontroly vlastní práce při poskytnutí dostatečného množství času.
2. Určit typ chyby – chyba určuje, zda se jedná o chybu z nepozornosti, nebo neznalosti. Je to vlastně zpětná vazba o úrovni osvojení daného jevu. Je také důležité si uvědomit, že dítě se specifickými poruchami učení dělá ve své práci chyby, které nemůže nijak ovlivnit.
3. Vysvětlit chybu – je dobré si s dítětem o chybě pohovořit a zjistit, proč k ní došlo (nebaví mě to, už to chci mít za sebou, něco mě rušilo, neznám pravidlo atd.).
4. Napravit chybu – nejde jen o samotnou korekci chyby, ale je potřeba zajistit, aby k chybě už příště nedošlo, aby se dítě „naučilo se naučit“ (při specifických poruchách učení např. využít oční oporu v tabulce písma či v gramatické tabulce mít pravidlo).

Doporučení a tipy

- ➔ Při práci s chybou je důležité pracovat s dítětem trpělivě, systematicky. Být s ním, napomoci mu chybu hledat (např. u řádku s chybou udělat tužkou tečku).
- ➔ Vždy ho kladně motivujte a především ho velmi chvalte za jakoukoli snahu, ne jen za výkon. Nikdy ho za chyby v práci netrestejte!
- ➔ Plně využívejte metodické pokyny odborníků při nápravě specifických poruch učení.
- ➔ Nikdy nedávejte dítěti pro práci s chybou chybně napsaný text, aby chyby vyhledávalo bez oční opory ve správně napsaném textu (tzv. korekci textu). Dítě by si mohlo chybně napsaná slova „zafixovat“ do paměti jako správná.